

РЕШЕНИЕ

№ 2182

гр. София, 09.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Пепа Маринова-Тонева
Ирина Стоева

при участието на секретаря Юлиана Ив. Шулева
като разгледа докладваното от Пепа Маринова-Тонева Въззивно гражданско дело № 20211100506994 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 20059333 от 05.03.2021 г. по гр.д. № 12472/2020 г. Софийски районен съд, 165 състав признал за установено по отношение на Т. М. СТ., ЕГН *****, че в полза на ищеца „Б. ДСК“ АД, ЕИК *****, съществува вземане за следните суми: сума от 5 311.06 лв., представляваща главница по договор за кредит за текущо потребление от 27.10.2015г., сума от 278.47 лв., представляваща възнаградителна лихва за периода 06.01.2019 г. - 02.10.2019 г., сума от 38.95 лв., представляваща санкционираща лихва за периода 06.01.2019 г. - 02.10.2019 г., сума от 44.27 лв., представляваща законна лихва за периода 03.10.2019 г. - 31.10.2019 г., сума от 120 лв., представляваща разходи при изискуем кредит, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 01.11.2019 г. до окончателното изплащане на вземането, за които суми е издадена заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 63466/2019 г. по описа на СРС, 165 състав, като отхвърлил иска за установяване дължимостта на санкционираща лихва за горницата над уважения размер до пълния предявен размер от 48.98 лв. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК

ответницата е осъдена да заплати на ищеца сумата от общо 696.97 лв., представляваща разноси в исковото и в заповедното производство; На основание чл. 78, ал. 3 ГПК ищецът е осъден да заплати на ответницата сумата 1.49 лв. – разноси съразмерно с отхвърлената част от исковете.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от ответницата Т. М. СТ., която го обжалва в частите, с които исковете са уважени, с оплаквания за неправилност – неправилно приложение на материалния закон и необоснованост. Между ищеца и ответницата нямало валидно облигационно правоотношение по договор за кредит, нито било налице мълчаливо приемане на наследството, останало след смъртта на Й.М. и М.М.. Ответницата направила валидни откази от наследството на родителите ѝ, вписани в особената за това книга на РС – Сливница, приети по делото. Неправилно районният съд приел, че ответницата е приела наследствата чрез конклюдентни действия, а отказите са недействителни. Приемането на наследството следвало да се изрази в активни действия, които водят до промяна в наследственото имущество – прехвърляне, изменение, ограничаване, погасяване или прекратяване на права или задължения на наследодателя. Двусмислени действия, от които не могат да се направят категорични изводи, не се считали за приемане на наследството. В случая от представените доказателства не можело да се направи извод, че ответницата е извършила активни действия по чл. 49, ал. 2 ЗН. Същата не била извършвала никакви действия по разпореждане с наследствената маса, не била предприела валидни действия, с които да се изменят, прекратят, увеличат или намалят правата и задълженията на наследодателя, т.е. да се измени обемът на наследството. Единственото твърдяно от ищеца действие по приемане били подадените на 14.05.2019 г. и 17.05.2019 г. заявления, едното от които било подадено в клон на банката след указания и подадена заблуждаваща информация от служител на банката, а второто било написано под диктовката на банков служител след като ответницата била уведомена, че това е единственият начин да плати по-малка част, а не целия остатък от кредита. Въпреки тези заявления, ответницата не била извършвала плащания към ищеца, с които да погаси частично задължението на наследодателя и да засегне обема на наследството, като по този начин да обективира намерението си за приемането му. Поради това моли съда да отмени първоинстанционното решение в обжалваните части и вместо това постанови друго, с което да

отхвърли изцяло предявените искиове. Претендира разноски.

Въззиваемата страна „Б. ДСК“ АД с отговор по реда на чл. 263, ал. 1 ГПК оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението в обжалваните части като правилно. Претендира разноски и юрисконсултско възнаграждение съгласно списък по чл. 80 ГПК.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, от надлежна страна и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт.

За да се произнесе по основателността на жалбата, Софийски градски съд като въззивна инстанция обсъди събраните по делото доказателства съобразно чл. 12 и чл. 235, ал. 2 и 3 ГПК, във връзка с изтъкнатите доводи, при което намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно кумулативно съединени установителни искиове:

с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ вр. чл. 9 ЗПК за сумата 5 311.06 лв. - главница по договор за кредит за текущо потребление от 27.10.2015 г., сключен между ищеца и Й.С.М., чиито наследник е ответницата;

с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 430, ал. 2 ТЗ за сумата 278.47 лв. – договорна лихва за периода 06.01.2019 г. - 02.10.2019 г.;

с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата 48.98 лв. – наказателна лихва за периода 06.01.2019 г. – 02.10.2019 г.,

с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата 44.27 лв. – лихва за забава периода 03.10.2019 г. – 31.10.2019 г., и

с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 79, ал. 1 ЗЗД за сумата 120 лв. - разходи при изискуем кредит.

Претендирана е и законната лихва върху главницата от датата на подаване на заявлението по чл. 417 ГПК – 01.11.2019 г., до окончателното плащане. За сумите е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по гр.д. № 63466/2019 г. на СРС, 165 състав.

С отговора на исковата молба, депозиран в срока по чл. 131 ГПК, ответницата е оспорила предявените искиове с възражения, част от които се

поддържат във въззивната жалба. Искала е от съда да отхвърли исковете.

Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд проверява правилността на първоинстанционното решение само в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон (т. 1 на Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк.д. № 1/2013 г., ОСГТК на ВКС).

Обжалваното решение е валидно, и допустимо - в обжалваните части. Настоящият състав намира, че първоинстанционното решение не е постановено в нарушение на императивни материалноправни норми, а с оглед оплакванията в жалбата е правилно по следните съображения:

По делото се установява, че с договор от 27.10.2015 г. „Б. ДСК“ ЕАД предоставила на Й.С.М. кредит за текущо потребление в размер на 10 000 лв., със срок на издължаване 72 месеца. Съгласно чл. 5, кредитът се погасява на равни (анюитетни) месечни вноски, включващи главница и лихва съгласно погасителен план – неразделна част от договора. Договорът е сключен при общи условия, които кредитополучателят заявил, че е получил и приема. Съгласно чл. 8 от договора, кредитът се олихвява с променлив лихвен процент, който към датата на сключване на договора е 9.5 % годишно или 0.03 % на ден, формиран от стойността на 6-месечен Софибор (чл. 7.2.1 от ОУ) 0.986 % и фиксирана стандартна надбавка в размер на 8.514 %. Съгласно чл. 8.1, лихвеният процент се променя с промяната на 6-месечния Софибор при предпоставките, реда и сроковете, посочени в ОУ. Съгласно чл. 19.1 от ОУ, при забава на плащането на месечната вноска от деня, следващ падежната дата, определена в договора, частта от вноската, представляваща главница, се олихвява с договорения лихвен процент, увеличен с надбавка за забава в размер на 10 процентни пункта.

Не се спори и се установява, че на 30.05.2016 г. кредитополучателката Й.М. е починала, като е оставила за наследници М.З.М., съпруг, С.М.М., син, и Т. М. СТ., дъщеря. Със заявление от 24.08.2017 г. наследникът М.М. заявил, че като наследник, приел наследството на починалия кредитополучател, поема издължаването на задълженията по договор за кредит за текущо потребление № 23064562 от 27.10.2015 г.

Видно от приетото удостоверение за наследници, М.М. е починал на

03.04.2018 г. и е оставил за наследници С.М.М., син, и Т. М. СТ., дъщеря.

Със заявление до банката от 14.05.2019 г. Т. М. СТ. заявила, че като наследник, приел наследството на починалия кредитополучател, поема задълженията за „1/2 наследствен кредит“ - по договор за кредит за текущо потребление № 23064562 от 27.10.2015 г. и по договор за кредит за текущо потребление № 23194213 от 18.10.2015 г.

С молба вх. № 1279/17.05.2019 г., за която не се спори, че изхожда от ответницата, същата поискала да замести в дълг починалия си баща М.З.М. по двата кредита, като поискала кредитите да бъдат разделени на две, като изплаща 1/2 от наследствения ѝ дял.

Със заявление от 17.06.2019 г. С.М.М. уведомил банката, че е направил отказ от наследствата на родителите си, за което приложил две удостоверения от РС – Сливница.

С покана – уведомление, връчена на ответницата при отказ на 02.09.2019 г., банката я уведомила, че поради забавата в погасяване на задълженията по договора за кредит от 27.10.2015 г. обявява кредита за предсрочно изискуем.

Приети по делото са и две удостоверения от РС – Сливница, съгласно които ответницата направила отказ от наследствата на родителите си, вписани в особената за това книга по чл. 49, ал. 1 вр. чл. 52 ЗН под № 21/19.09.2019 г. и № 22/19.09.2019 г.

Съгласно приетото в първоинстанционното производство заключение на ССЕ, което не е оспорено от страните, процесният кредит е усвоен еднократно на 30.10.2015 г. До м. 09.2018 г. кредитът е редовно обслужван, като са отчетени плащания в размер общо на 6 831.80 лв., с които са погасени 4 688.94 лв. - главница, 2 142.40 лв.- възнаградителна лихва, и 0.46 лв. - санкционираща лихва. По предоставените на вещото лице данни последното плащане е от 12.03.2019 г. Дължимата главница е в размер на 5 311.06 лв., възнаградителната лихва – в размер на 322.74 лв., а санкционната лихва – в размер на 38.95 лв.

При така установеното от фактическа страна, и след извършена служебна проверка по реда на чл. 7, ал. 3 ГПК въззивният съд намира, че в процесния договор не са налице неравноправни клаузи, имащи отношение към размера на остатъка от дълга. В качеството ѝ на наследник на кредитополучателя, и

след извършения отказ от наследство от другия наследник по закон, ответницата отговаря за целия размер на наследствения дълг.

Доводите в жалбата ответницата да била направила валидни откази от наследствата на родителите си въззивният съд намира за неоснователни. Действително, трайно установената съдебна практика изисква действията по т.нар. мълчаливо приемане на наследство да са недвусмислени, така че да водят до единствен извод за намерение за приемане на наследството. Тези фактически или правни действия на наследника могат да са различни по вид и във всеки конкретен случай съдът извършва преценка дали са израз на волята на наследника да приеме наследството. В практиката се извършва и разграничаване между действията по мълчаливо приемане на наследството от действията по временно управление на чуждо имущество и действията по обикновено управление на наследствените имоти, целящи запазването им. Приемането на наследството следва да се изрази в активни действия, които водят до промяна в наследственото имущество - прехвърляне, изменение, ограничаване, погасяване или прекратяване на права и задължения на наследодателя. Приемането и отказът от наследство произвеждат действие от откриване на наследството, съгласно чл. 48 и чл. 52 ЗН и са безусловни и неоттегляеми по аргумент от чл. 54 ЗН, поради което е недействителен отказът от наследство, ако преди това наследникът е приел наследството изрично или чрез конкулдентни действия, показващи по недвусмислен начин воля за това.

В случая по делото се установи, че със заявлението от 14.05.2019 г. и молбата от 17.05.2019 г., депозирани в банката, ответницата е манифестирала воля да поеме наследствения дълг по процесния договор за кредит до размера на наследствения ѝ дял от 1/2. Твърденията ѝ да била заблудена и/или принудена от служител на банката да подаде заявлението и молбата са напълно недоказани. Същевременно от заключението на ССЕ се установи, че и след смъртта на бащата на ответницата на 03.04.2018 г. по кредита са извършвани погасявания, като същият бил обслужван редовно до м. 09.2018 г. Че ответницата е извършвала плащания по процесния кредит № 23064562 от 27.10.2015 г. е видно и от приетото и неоспорено извлечение (л. 88 от делото на СРС), съгласно което на 31.07.2019 г. същата е извършила плащане в размер на 100 лв. Погасяването на задължения на наследодател несъмнено представлява активно действие, което води до промяна в наследственото

имущество, поради което въззивният съд споделя извода на първоинстанционния, че в случая е налице приемане на наследството от ответницата с конклюдентни действия, а вписаният след приемането отказ от наследствата на родителите ѝ е недействителен.

Предвид съвпадението на изводите на двете инстанции, първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в обжалваните части.

При този изход, разноски за настоящата инстанция се следват на въззиваемия. Направените такива са в размер на 64.26 лв. – заплатена държавна такса по исковете по указания на въззивния съд. По реда на чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 37 ЗПП вр. чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ, съобразявайки извършената от юрисконсулт на въззиваемия дейност в настоящата инстанция, съдът определя възнаграждение в размер на 100 лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20059333 от 05.03.2021 г., постановено по гр.д. № 12472/2020 г. на Софийски районен съд, 165 състав **в обжалваните части**, с които по предявените иски с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ, чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 430, ал. 2 ТЗ, чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД и чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 79, ал. 1 ГПК е признато за установено по отношение на Т. М. СТ., ЕГН *****, че в полза на ищеца „БАНКА ДСК“ АД, ЕИК *****, съществува вземане за следните суми: сума от 5 311.06 лв., представляваща главница по договор за кредит за текущо потребление от 27.10.2015г., сума от 278.47 лв., представляваща възнаградителна лихва за периода 06.01.2019 г. - 02.10.2019 г., сума от 38.95 лв., представляваща санкционираща лихва за периода 06.01.2019 г. - 02.10.2019 г., сума от 44.27 лв., представляваща законна лихва за периода 03.10.2019 г. - 31.10.2019 г., сума от 120 лв., представляваща разходи при изискуем кредит, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 01.11.2019 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Т. М. СТ., ЕГН *****, гр. София, ж.к. „*****“ ап. 2,

да заплати на „БАНКА ДСК“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. *****9, на основание чл. 78 ГПК сумата **164.26 лв.**, представляваща разноси по делото.

В необжалваната отхвърлителна част решението по гр.д. № 12472/2020 г. на Софийски районен съд, 165 състав е влязло в сила.

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____